

1. uz dē kīkns nē stækføg.lē zī.ən zī.n zē bēno.wt
2. mēnē vrīnt - of : kamərō.ət iz dē blump: g.ə.m bəspru.jn
3. te.gēnwōrdēX spm:zē nimir ā.ndərš da - of : ni.jā.ndərz mī.ə da mē. masjī:
4. spītn iz lastēg wæ.rk
5. Δ.p da šXp krī.əg.ə zē bəsimēl brunt
6. dē tēmərman e.nē splæ.ıntərə fī.n zənē vījərə
7. dē šXr.pərə lækte zēn līpn uf
8. m di fabri.kē istər ni.mədōlē tē zī.n
9. kum nēkī.r i.r mē ki.ntfē kum
10. bō.əs - tap y.s fīr pi.ntn bīr - pi.ntfēs
11. brīgd y.s twī.ə kilo kri.əkŋ - krikfjēs
12. zæ. mæd andērs X.əvy.vn dri.ə literz win ytXēdrū.ŋkn
13. jē vēdrī.əgdē mē mē. nē stōk
14. kæ zənē knī.ə g.əzī.ən
15. vastnō.vnt wōrd ni fe.lēmī.ə g.əvi:rt
16. ksim bli.ə dak mē.d andərə ni.ə me.g.əg.ō.ən zin
17. kænəkīk da ni ʔədō.ə - of : Xēdō.ə wē.j mō.ət
18. wī.n ē.t Xēdō.ən - ndī.ŋ: di dō kū.mt
19. ə kōbē - kōbēnætē - nē kōbējōg.rē
20. klak.ə - matse (alpin) - bēnō.wt = gēpint - ə wī.ə (om op te grazen) - nē mē.əs (hooiland dat onder water komt) - padēstul - ən ə.g.ə - nē pyt - nēn y.l (dim. : yljē)
21. diē kē.rlē dē.ī g.ū.əl dē wē.rēlt fēXtn
22. kXōjē pē.rltfēs Xē.vn
23. mēlānt - du fe.lē udē šXē.pn əfbre.kn
24. ije. fā.nzēlevenēkī.r.ə - əm bē.tē g.āt
25. g.əf mē twī.ə bri.ə sti.əns - brīdərə - dē britstē
26. da stā.mbe.lt stō.ətō nēmī.ə
27. di vēnt ē.d ə le.vn lēk nē gru.ətn l.ərə
28. lysīfēr iz mdne.mēlē ni.ə Xēble.vn
29. dē šXō.ljūgēs - zin mæte mēstərə nōē dē zī.ə g.əwī.st
30. kan tuX ni kump: vu.ə dak Xrī.ət sin
31. dē bi.əstn dri.ŋkēŋ g.ē.ŋrēn lī.zō.ətme.l (?)
32. jē kani Xō wē.rkn - ije. sī.ər fī.zē kē.lē
33. stēʔēkīrē nē stē.r.t. - of : stēkt ēkīrē stē.r.t. m dim bastlē
34. ni.ən - mæte kē.gēls wōrtər nimæ. g.əspe.lt
35. o.ula - kæn ə.l twī.ə kī.ərēn əXtər ju g.əro.əpm
36. di pē.rī iz ni ripē - tsrt nōg. ə wītē kōr'nēl m
37. zē zi wæg nōē tsrtk
38. zē.d əm l.əst sēŋ g.əld əlpēm vērmu.ŋXn
39. jē g.ət nō.ət fārē brīgn
40. zīz dne.lt fan ē.rnē mē.lkwit
41. dē vrīnt mu sē wyf bēšXērp:
42. m dē šXē.īldē zwæmn is Xēvō.ərlēk
43. rjēstut umdatn stē.rk is
44. widərə mu.tn dō dēn ē.əlt fan ē.ən - əŋ g.īdərə dnā.ndərēn ē.əlt
45. əlp (n)ēkīrē da bēd ipæ.f. (nasale f.)
46. yznē mætsnō.ər ē.sō vāt lēk nēn ətərə
47. zē sprīgn umtērfōtst fō.r ə wētīŋē
48. dē bu.umkwī.əkərə zal dē bu.um g.ræ.fjēn
49. du.d l.əst ēkīrē dē vē.īnstər tu.
50. ʔbēgāntē ly.jn vu.ə dē vrug.mæse - du.əg.mæse - tlof
51. ə spri.ə - pydəræk - ə styte bri:ən - vlaš bri:ən ---
52. zē.d ēr ə.ər lō.ətn ofsnī.ən
53. zē vō.ədər ē.d əm zæ.z jō.ər lā.ŋk nō tsXō.lē lō.ətn g.ə.ən
54. kēn ē.m ofXērō.ən - zō lō.ətē lāgstwō.ətər tē g.ə.ən
55. bli.əkroste vē.əzn zī.jē nī.fē.l olī:r
56. ē.rdnē pōtn zīnī fe.lē wē.ərt
57. dē pō.lē stō.əd m dnē:ərt
58. imō.ərtē ist nōX tē kut um tē katsēbu.ŋ
59. di kē.sē gē.fēd ə klō.ər līXt nī.ə
60. jē trōk an tpe.ər.t. sēnē stē.ərt
61. vrug.rē kwō.mjē gūdərə ə.lē jō.ərə nōē dē kærmmæse
62. dē pō.ətərə zē.ī dad ūnzlīvənī.ərə vōlmakt is
63. jē zō.g. mē wē.ī mō.jē zē.ī nī.mēndōlē ʔē.g.ə mē
64. dē zwū.lms Xō g.ū wē.rēkī.ərēn
65. g.əjē vāndō.əg.ə nī kō.ərtēn
66. ē.tēn zē zīdər wuk Xē.ərēn kō:əs
67. zīnē mōtā:r is kapōt - jē līgd im panē - i.zit fōrstē.lt
68. tē. nē wārmē dāXēwīst - ən tīz nē strī.ŋn u.vnt
69. dā frīntfē lōp bārvu.ts
70. tī.z mbustē - m dē kanē
71. ksu wī.ŋn datē faktā:r nēm brī:f bruxT
72. kē zī.ər ə.mm ə.rte
73. mē.ənsn di tē.g.əntfōk sin kan dōmē. nījumē-g.ū.ən
74. əXtər šXuftit span.wē tpe:rd m dē nī.wē k.ərə
75. kæn əm bētfē kār.s fān vu.ə dēnū.n əl
76. dē zō.nē vān dē kō.nīŋ ē. wuk suldo.ət Xēwī.st
77. wētfē nī.ə wō dā.nzē bō.g.ə mō.kŋ | nē bō.g.mō.ʔərə |
78. di ruwēzn ē.ən lāngē du.wē.rns
79. kXēlu.əvər g.ī wōrt fan
80. tkī.ntfē wāz du.r fu.ə dasēt kōstn dō.əpm
81. zēn u.ərēn ən zēn u.əg.ŋ lu.əpm
82. ēr dōXtērtfē - iz mē.d ə pā.ndērtfē nō.ər ʔbas Xō.ə.m ʔbrō.mbe.īers træk.ŋ
83. tīz ə spōrtē vān di l.ərə
84. jē zætē zēnē rupər o.pm
85. tfū.lk ə zōXtē - of : tfū.lk sōXtē nījā.ndərš of Xē.lt ē rīkdum
86. āndərēnē mūd iz drū.əgē vān āndāst
87. di wæg lō-pt šXēf - tīz um uldō.
88. kōXt ə trōmēltfē vu.ə dē klī.ən
89. dē g.ī.ətēbāk is Xēkrēvē:rt fan ēkōst m tē slūʔŋ
90. zē lī.ʔjē wus kōrt əŋ g.ū.t
91. m dē šXō.əwē - ēzd bēst
92. nē šXātē mu Xū.t kan: wīzn
93. zuk nēkē əXtər mēnēn ūt
94. kwe.t nī. wōdak əmu.tēn g.ə.ən zukŋ
95. nē kū.lē kē.īdərə - i.s Xū.t fō ʔbīr
96. kmōst(ə) əsēblū.trī.ŋkn vu.ə tē vērkluŋŋ
97. kmu lēstē.tēn m dē stā.l vu:rēn
98. mēm brū.rē wāz mu:ə
99. dē mē.lkbu.r makt ə g.rū.ət rū.ndē
100. dē kē.ər'mē.īk iz ytXēlā.ŋd ē zy:r - zēntrēmē. wē.rē
101. wē zun di prī.t kē.ā vāln m ən y.rē
102. rjēs prē'sis - sēkō.r (zeldz., alleen v. personen)

103. jə kum no:rd ə mənɪtə tə lɔ:ətə
 104. m itɔ:ljə zɪndər bæ:rgn di vi:r spy-ġ-n
 105. dərɪvjə ɡi dɔ:ər ɪp dyw̃:n
 106. tə bu:əm æ:nz ə stɪk fan də brɑ:ɡə ɡəstɔʔŋ
 (verl. deelw. van styʔŋ = stuiken, met een schok
 tegen iets aanbotsen)
 107. jə mud ɪznə kʌxtlə nəks kumn kɔ:rn
 108. jɪs fān lə:vn ɡækumn mɛd əŋ ɡû. bə:zə ɡæ:lt
 109. di dɔ:r ɪs fam buʔnut Xəmakt
 110. ə ɡətrɔ:wd wyf mu kən:ɔ:r.jɪ
 111. kæn ɪr ɡæs Xæzɔ:yt - mɔ twas Xæŋ| ɡ.u. zɔ:rt
 112. də brɔ:wərə zæxtat nɔX tə dɪr ɪz um tə bɔ:w̃.
 113. bəʔŋ - ɪk bak(ə) - ɡi bakt - i bakt - baktɪn - mɛ
 baktŋ - ɪk baktə - ɡi baktə - jə baktə - wɪdər
 baktɪn - mɛ.ŋ ɡæbakŋ
 114. bi:ən - ɪk bi:ə - ɡɛ bi:ət - ɪ bi:ət - wɛ bi:ən - bi:ən
 wɛ - kbu:ət - kæ ɡæbo:n - bu:ən zə zɪdər wuk
 115. tɪz ə klɛntfə mɔ tɛz ə fɪntfə
 116. jə kænd ɪr ɛ:ɪjərs kɪrɪɡən ɪp də mart
 117. ɪə. Xəzɛ:tatɪn ɪp mi ɡɔ: pɛ:ɪzn
 118. də mɔ:ərtə zɛ:ɪ datɪn ɡælik adə
 119. tər wɔ:ərn vyf pri:zn
 120. undər dɪn ɪ.əʔə - of : ɪ.ək.ə ɪr-ɡəndər vɛ:l ɪ.əʔəls -
 of : ɪ.ək.əls
 121. twɔ:ətər ɡɔ Xuy kɔ:kŋ - tkəkt a:l
 122. twɔ:ɪjɪz - of : tu:ɪjɪz nɔXru:nə - tɪz nɔX mɔ
 dzɪstə ɡæmɔ:ɪt
 123. mɑjɔnɛ.zə mɔʔnzə mætə dɔrə van ən ɛ:ɪ
 124. da bu:umtʃə ɡɔ:ətɔ mɔ mu:jlekʌn ɡru:jɪ
 125. də pastərə e. Xû. win
 126. ɪz u:d ɪz ɪz ɔfXəbrʌnt
 127. də mæ:lk spɛ:st - ɪtən æ:ɪdərə van də ku:wə
 128. də kɔstərə ɪy.wt fu:ə də kɪzɔdɔ:ɡn
 129. də trɔ:mp: van də kɔrtwɔ:ɡn byġ:ən van
 tXəwɪ:Xtə
 130. də twɪ.ə dytsXərs kwɔ:mnɔ bytn
 131. zæn æm pɑrpər æŋ ɡ-rû:nə ɡæsle.ġ:n
 132. də sɔ:l.sə - of : sɔ:l.sə (?) (plat(?)) ɪz mɔ flɔ:r.
 133. də snɪ.ə ɪXtɪkə
 134. tɪz ən ɪ.əwə ɡæle:n dak jə ɡæzɪ:n ɛ:r.n
 135. nɪ.wpu.ərtə wɔrt ny nɛ ɡæle nɪ.wə stat
 136. dû:n - ɪk du:nt - ɡi dut - jə dut - wɛ du:nt -
 ɡɪdər dut - ɹɪdər dû:nt - kɔde:ntəkɪ:kə - jə
 de:ɹɛtXɪ - jə de:ɹɛtɪ - wɛ de:ɹənt wɪdərə - ɡɛ
 de:ɹɛt Xɪdərə - ɹə de:ɹɪnt sɪdərə - de.əkɪkɔdɔdə -
 datntɪ mɔ de:jə - dā:nzət sɪdər mɔ de:jən
 137. dɔ:pm - dɔpkɪ:ət - də vuntə - soldɔ:ətn
 138. dæʃXn - jə dæ:st - jə dæ:stə - ɪje.ʔəɔɔʃŋ
 139. bɪp: - kbində - ɡi bɪnt - i bɪnt - wɪdər bɪndɪn -
 ɡɪdər bɪnt - ɹɪdər bɪndɪn - bmtɪnɪ - buntɪnɪ -
 kæ ɡæbundɪn
 140. *Locale landmaten* : ə rû.ə - ə ɡæmæt - mv.
 ɡæme:tə - oppervlakte?
 141. *Waternamen* : də kastɪ.əlbe.kə - də ɡæ:ldərsbəkə
 (sloot) - də stɔ:əfɪpt (put) - də wul (Wijndale)
 də mɔ:əns'fɪvərə (vijver v. kasteel de Maere)

De naam van deze stad in haar eigen dialect is 'tu-rut

De inwoners heeten turutnɔ:ərs

Een bijnaam kennen zij niet.

Aantal inwoners op 31-12-34 : 11.284.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : de mart - ambarX - de pɛ:rdəmart - de krɔmənɔ:k - de kryfjəs - mɔ:kəvæ:lt (off. Maagdenveld) - de rəvɪ:nzə (off. Revinse) - de ləŋənuk - de vætəwɪ.ə - de bræfjəs (off. De Breskens) - bærg ɪp su:əm - dri'kɔnɪŋ - de slɑ'rɪŋ - dən ɪl - de nɔXtəɡɔ:l - de ɡrɪtə ; er zijn geen locale verschillen ; de landbouwersbevolking echter spreekt platter dan de overige, bv. met u:ə-klanken tegenover ɔ: of ɔ:ə voor a: . Onder de burgerij spreken een tiental families Fransch thuis en Vlaamsch met het volk ; er wordt geen A. B. gesproken.

De meerderheid van de bevolking zijn arbeiders ; zij werken gedeeltelijk in de locale nijverheid : een spinnerij, enkele schoenfabrieken, een tapijtweverij, houtzagerijen, een bascuulfabriek, een pottenbakkerij ; er zijn verder een groot aantal landbouwwerklieden, waaronder nog heel wat „fransmans” ; anderen gaan dagelijks voor nachtwerk naar het Toerkonje-Rijsselgebied.

Zegslieden. 1. Mej. Cafmeyer, Jeanne ; 26 j. ; onderwijzeres ; hier geboren ; heeft buiten haar studiejaren steeds hier verbleven ; V. en M. beiden van hier ; spreekt buiten de school gewoonlijk Torhoutsch.

2. Dewachter, Jozef ; 14 j. ; geb. te Roeselare, maar van zijn eerste jaar af te Torhout ; drukkerszoon ; V. van Roeselare, M. van Torhout ; spreekt gewoonlijk Torhoutsch.

3. Jacques, Marcel ; 10 j. ; hier geb. ; kleermakerszoon ; heeft steeds hier verbleven ; V. en M. beiden van hier ; spreekt gewoonlijk Torhoutsch.